

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2614/23-A
Sp. zn. ČŠIA-S-341/23-A

Název	Základní škola Praha-Lipence
Sídlo	Černošická 168, 155 31 Praha 5 - Lipence
E-mail	info@zslipence.cz
IČO	70 108 145
Identifikátor	600 038 335
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jitka Krůtová
Zřizovatel	Městská část Praha - Lipence
Místo inspekční činnosti	Černošická 168, Praha 5 - Lipence
Inspekční činnost na místě	18. 9. 2023 – 21. 9. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost na podnět podle §174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Lipence (dále „škola“ nebo „instituce“) poskytuje vzdělání v základní škole a školské služby ve školní družině a školní jídelně.

Mezi priority školy patří učit žáky komunikovat v mateřském jazyce, v cizím jazyce a prostřednictvím moderních informačních technologií.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 364 žáků v 17 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků (420) byl naplněn na 87 %. Přibližně 24 % tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Od předchozího inspekčního hodnocení v roce 2018 se zvýšil počet žáků a v souvislosti s tím i počet tříd a pedagogických pracovníků. Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání ve 4 odděleních školní družiny.

Škola rodinného typu sídlí v klidné okrajové části Prahy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) v řízení instituce systematicky uplatňuje své dlouholeté řídicí zkušenosti a manažerské schopnosti. Koncepční záměry odrážejí zájmy zřizovatele a vycházejí z aktuálních podmínek školy a jejích potřeb. Vedení školy se daří průběžně realizovat stanovené cíle, např. výrazné zlepšování materiálních podmínek školy, rozvoj čtenářské gramotnosti a zaměření na ekologii. Ředitelka uplatňuje demokratický způsob vedení, který je založen na principu partnerské spolupráce s jasně stanovenými pravidly i otevřené komunikaci se všemi aktéry vzdělávání.

Nastavený způsob řízení i funkční organizační struktura odpovídají typu a velikosti školy. Na řízení se kromě ředitelky významnou měrou podílejí dvě zástupkyně (jedna zástupkyně nově ustanovená od ledna 2023) a vedoucí vychovatelka školní družiny. Koordinaci řídicích procesů podporuje smysluplně zavedený systém porad a krátkodobého plánování. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy byla ve školním roce 2022/2023 prováděna s nižší frekvencí. Ze zjištění inspekčního týmu je zřejmá odlišná úroveň metodické a didaktické propracovanosti výuky. Ředitelka se pravidelně zabývá výsledky vzdělávání žáků z interního a zejména externího testování, opakovaně hodnotí oblasti, ve kterých žáci dosahují dobrých výsledků i oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit.

Funkčním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která kromě organizačních záležitostí hodnotí kvalitu výchovně vzdělávací práce vyučujících za uplynulé pololetí a projednává úpravy zásadních pedagogických dokumentů školy. Vedle pravidelných porad řeší pedagogové běžné problémy výchovně vzdělávacího procesu na neformální úrovni při každodenním kontaktu.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 66 pedagogických pracovníků. Většina z nich splňuje odbornou kvalifikaci. Od předchozí inspekční činnosti se zvýšila míra kvalifikovanosti pedagogického sboru. Začínajícím pedagogům je věnována cílená pozornost a metodická podpora nejen ze strany vedení školy a uvádějících učitelů, ale účinnou pomoc jim v případě potřeby poskytují i ostatní pedagogové. Kvalitu personálních podmínek formuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které zohledňuje aktuální potřeby školy, např. využití informačních technologií ve výuce, jazykové vzdělávání nebo vedení třídnických hodin. Vedení školy klade potřebný důraz na svůj profesní růst.

Hlavním znakem spolupráce školy se sociálními partnery je posilování komunitní atmosféry v obci. Ve spolupráci se zřizovatelem se průběžně zlepšují podmínky pro vzdělávání. Škola vytváří podmínky pro neformální setkávání žáků, pedagogů i občanů městské části v rámci pravidelných setkání v Knihovárně.

Finanční a materiální podmínky školy umožňují realizovat vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Vícezdrojové financování se pozitivně odráží v materiálním vybavení, které je průběžně doplňováno a obnovováno. S ohledem na rostoucí počty žáků a tříd škola výrazně rozšířila prostory o novou přístavbu, zrekonstruovala další prostory, dále odborné učebny. Pro výuku je k dispozici dostatek kmenových tříd

i odborných učeben, jež jsou všechny vybaveny novým nábytkem a moderní didaktickou technikou. Školní družina využívá pro svou činnost kmenové třídy, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku. Dále má k dispozici vlastní venkovní hřiště a zahrádku, které umožňují realizaci venkovních pohybově zaměřených aktivit. Pro mimoškolní sportovní aktivity školy využívá pronajatou tělocvičnu a venkovní areály Sokola nebo místního hasičského sboru. Nabídka pokrmů ve školní jídelně umožňuje žákům kvalitní stravování s ohledem na zdravý životní styl.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem většiny sledovaných hodin byla pozitivní pracovní atmosféra a partnerský přístup vyučujících k žákům, v němž dominovala trpělivost, zájem a důslednost. Všichni žáci respektovali nastavená pravidla práce a komunikace s vyučujícími. Sledovaná výuka na obou stupních školy odpovídala úvodním nebo prvním hodinám výuky v novém školním roce, kdy převažovalo nastavování pravidel a úvod do výuky některých předmětů nebo opakování učiva.

Větší část hospitovaných hodin měla promyšlenou strukturu s jasným stanovením cíle a tématu, byla organizačně dobře připravena a zvládnuta. Učitelé dbali na srozumitelné seznámení s cílem a průběhem hodiny, průběžně žáky motivovali. Zvolené metody a formy odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků a jejich schopnostem. Ve výuce bylo zastoupené jejich účelné střídání, které významně přispívalo k udržení pozornosti žáků a ke zvýšení jejich zájmu o probírané učivo. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali zejména frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, v některých případech uplatňovali kooperaci při skupinové práci i práci ve dvojicích. Střídání činností a zařazování aktivizujících metod udržovalo pozornost a zájem většiny žáků. Vyučující vesměs kladli důraz na výklad a opakování učiva. Dělené hodiny hlavních předmětů jsou efektivně využívány k procvičování a prohlubování znalostí žáků. V oblasti jazykové komunikace byli žáci při práci s textem vedeni k provázanosti interdisciplinárních přesahů – propojení jazykové a literární složky. Škola podporuje rozvoj jazykových dovedností žáků v cizích jazycích, včetně hodin tandemové výuky s rodilým mluvčím. Vyučující podněcovali žáky k aktivitě a ke gramaticky správnému verbálnímu projevu. Cíleně byly procvičovány aktivní i receptivní řečové dovednosti, důraz byl kladen i na zvládnutí stěžejních gramatických struktur a slovní zásoby. Názornost výuky ve většině hodin zvyšovalo smysluplné využití vhodných pomůcek, rovněž i účelné využití didaktické techniky zejména učitelů, v menší míře i žáků, nechyběl důraz na mezipředmětové vztahy a také propojení učiva se skutečným životem žáků. Obsah a výukové tempo hodin se však přizpůsobuje spíše žákům pomalejším či se vzdělávacími potřebami. Žáci v průběhu vzdělávání prokazovali dobrou úroveň zvládnutí opakovaného i probíraného učiva. Učitelé respektovali individuální možnosti žáků a jejich tempo, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu a pomoc, využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení, poskytovali žákům prostor pro dotazy.

Výuka tělesné výchovy je na 1. stupni obohacena o pohybové aktivity různých sportů díky zapojení do projektu Trenéři do škol. Na 2. stupni všechny vyučované hodiny probíhají v tandemu. Přítomnost druhého učitele přispívá k větší bezpečnosti výuky a předcházení úrazů žáků a zároveň umožňuje větší individualizaci výuky, protože se vyučující mohou při zvolených aktivitách věnovat žákům cíleně podle jejich schopností a fyzických možností.

V menší části sledovaných hodin efektivitu vzdělávání snižovaly také některé méně účinné didaktické postupy a dílčí metodické nedostatky, např. nevhodně zvolené metody a formy,

převažující aktivita na straně učitele nebo nevhodné časové a organizační rozvržení činností. Nepřiměřená délka některých činností se projevila nižší dynamikou výuky a nedostatkem příležitostí pro žáky s vyššími vzdělávacími předpoklady. Ojedinele nebyly žákům zadávány některé úlohy dostatečně přesně a srozumitelně, což vedlo k menšímu zapojení do výuky některých žáků při jejich řešení. Diferenciace a individualizace vzdělávání s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady byla v průběhu vyučovacích hodin zaznamenána pouze ojedinele, úprava způsobu hodnocení se ve výuce téměř neprojevila. Uplatňované vzdělávací strategie v menší míře odrážely individuální předpoklady žáků s ohledem na celé spektrum jejich nadání. Převažujícím nedostatkem byla absence využití závěru hodin ke shrnutí probíraného učiva. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, ve většině hospitovaných hodin chybělo.

Přínosné bylo působení asistentek pedagoga, které poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu (dopomoc ostatním žákům, organizační podpora, příprava učebních materiálů).

Rozmanitá nabídka celoškolských projektů, školních a mimoškolních aktivit umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti v různých oblastech, podporuje prosociální vztahy mezi žáky i jejich sounáležitost se školou. Škola vytváří vhodné podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti (projekty Knihárna, Noc s Andersenem, Klub mladých čtenářů, čtenářské koutky ve třídách i na chodbách).

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na základní vzdělávání. Zařazované aktivity (odpočinkové činnosti, rekreační či zájmové činnosti) reagují na potřeby a zájem účastníků, podporují vzájemnou komunikaci mezi žáky, umožňují realizaci pohybově zaměřených aktivit. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Školní družina obohacuje svůj program nabídkou venkovních sportovních aktivit a společných družinových akcí.

K podpoře sounáležitosti se školou přispívá možnost poříditi si oblečení s logem školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální i celkové vzdělávací výsledky žáků jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady.

Z analýzy přehledů prospěchu vyplývá, že ve sledovaném období tři školních let dosahovali žáci stabilních výsledků. Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků standardním způsobem (písemné a ústní zkoušení). Uplatňovaný systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání zahrnuje nástroje interní evaluace i pravidelné externí ověřování úrovně dosažených kompetencí napříč ročníky, s jeho výsledky vedení školy dále systematicky dlouhodobě pracuje. V rámci testování ČŠI došlo oproti předchozímu období ke zlepšení výsledků žáků. Ve sledovaném období vykazovali žáci 5. ročníku ve srovnání s úspěšností v ČR lepší výsledky v českém jazyce, v matematice výrazně lepší a při testování dovedností usnadňujících učení dosahovali žáci dokonce nadprůměrných výsledků.

Při externím testování si škola navíc ověřuje nejen znalosti žáků v českém jazyce a matematice, ale i obecné studijní předpoklady žáků a umožňuje jim také nácvik na přijímací zkoušky. Ve sledovaném období dvou školních let dosáhla škola nadprůměrných výsledků ve srovnání se školami v ČR, v matematice pak ještě výrazně lepší než v českém jazyce. Dosahované výsledky pedagogové analyzují a přijímají opatření ke zlepšení

efektivitu vzdělávání (např. procvičování problémových jevů). Pedagogové uvážlivě využívají motivační efekt pochval, jež převažují nad kázeňskými opatřeními. Škola získává účinnou zpětnou vazbu o dosažených kompetencích a dovednostech žáků 9. tříd díky jejich závěrečným pracím, které jsou obhajovány na konci školního roku.

Systematicky nastavený adaptační proces žáků prvních ročníků (projekt Škola nanečisto, zábavné odpoledne Startujeme nový školní rok) napomáhá k zvládnutí nároků školní docházky. K úspěšné adaptaci přispívá i motivační hodnocení žáků prvních tříd a individuální přístup pedagogů. K bezproblémové adaptaci žáků při přechodu z prvního na druhý stupeň napomáhá vzájemná spolupráce učitelů prvního a druhého stupně a průběžné seznamování učitelů druhého stupně s kolektivem pátých tříd.

Poradenské služby kvalitně zajišťuje školní poradenské pracoviště, jehož personální zajištění plně odpovídá potřebám školy (dvě speciální pedagožky, výchovná poradkyně pro kariérové poradenství, tým školních koordinátorů prevence a dva školní psychologové). Účinnou podporu pro inkluzi žáků představují dobře nastavená podpůrná opatření (individuální vzdělávací plány, plány pedagogické podpory) realizovaná ve spolupráci pedagogů s poradenským týmem, zákonnými zástupci žáků či školskými poradenskými zařízeními. Ze strany speciální pedagožky je zajištěna metodická podpora pro všechny pedagogy a sdílení informací o žácích na disku školy. V případě přetrvávajících obtíží škola uplatňuje další intervenční postupy. Žákům je poskytována individuální péče různých forem, např. konzultační pomoc nebo předmět speciálně pedagogické péče.

Školní preventivní strategie se převážně zaměřuje na vytváření příznivého sociálního klimatu. Problematiku prevence sociálně patologických jevů doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Patřičnou péči o sociální a osobnostní rozvoj žáků dokládá jejich bezproblémové chování. Nastavené preventivní mechanismy vytvářejí předpoklady k včasnému odhalování a zachycování různých forem rizikového chování, o jejich funkčnosti svědčí i nízký počet výchovných opatření či snížených známek z chování.

Žáci jsou rovněž motivováni k účasti na soutěžích a olympiádách. Škola vytváří prostor pro zapojování nadaných žáků do sportovních, uměleckých a vědomostních soutěží i celoškolských projektů.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků. Zvýšila se míra kvalifikovanosti pedagogického sboru. Vedení školy výrazně zlepšilo prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- průběžné zkvalitňování a efektivní využití prostorových i materiálně technických podmínek a finančních prostředků pro vzdělávání, (2.4)
- vstřícné prostředí školy podporující učení žáků, (3.2)
- důslednost vyučujících při vyžadování dodržování dohodnutých pravidel žáky projevující se ve slušném vystupování žáků, (3.2)
- systematické vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků, (5.1)
- prezentace školy na veřejnosti a organizování rozmanitých volnočasových aktivit, při kterých se mohou setkávat žáci, rodiče, učitelé i široká veřejnost. (1.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- nižší frekvence hospitační činnosti vedení školy, (2.1)
- nižší míra diferenciací a individualizace výuky s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady, (4.3)
- nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů včetně zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebehodnocení. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- průběžně provádět hospitační činnost, vyvozovat z jejich závěrů opatření a doporučení vedoucí ke zlepšení vzdělávání a důsledně vyhodnocovat jejich účinnost,
- cíleně podporovat aktivizaci a motivaci žáků ve výuce uplatněním kooperativních forem práce a zapojením žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- v rámci hospitační činnosti zaměřit pozornost na využití vhodných organizačních forem a metod a aktivizujících činností, které budou přispívat k větší účasti žáků na vzdělávacím procesu,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady,
- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, poskytovat prostor pro závěrečné shrnutí a vyhodnocení vzdělávacího cíle.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina právnické osoby Základní škola, Praha – Lipence vydaná usnesením Zastupitelstva městské části Praha - Lipence ze dne 18. 6. 2012 včetně dodatků
2. Potvrzení setrvání na pracovním místě ředitelky Základní školy Praha – Lipence ze dne 30. 6. 2018, s účinností od 1. 7. 2018
3. ŠVP pro základní vzdělávání Základní školy Lipence Neučíme se pro školu, ale pro život, platnost od 1. 9. 2017, s dodatky
4. Školní vzdělávací program školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
5. Školní řád ZŠ Praha - Lipence platný k termínu inspekční činnosti
6. Klasifikační řád platný k termínu inspekční činnosti
7. Vnitřní řád školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
8. Výběr ze školní matriky žáků vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
9. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2023/2024 platný k termínu inspekční činnosti
10. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti

12. Hospitační záznamy vedení školy ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
13. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr k termínu inspekční činnosti)
15. Přehledy prospěchu žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
16. Preventivní program školy 2022/2023 platný v termínu inspekční činnosti
17. Výběr z dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami k termínu konání inspekční činnosti
18. Výroční zpráva školy za školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Dana Dalešická, školní inspektorka

Mgr. Martina Nováková, školní inspektorka

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Mgr. Hana Vejrážková, školní inspektorka

13. 10. 2023